

اجتهاد

Adresse

Idjtihad Constantinople

Téléph: St. 865

15 Mars 1922—No. 145

حیاتی، فلسفی، اجتماعی فکر غریزہ سی

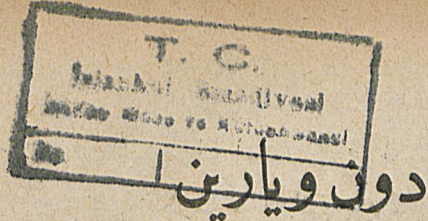
«اون یدنجی سنہ تاسیسیه»

ادارہ خانہ سی

جفال اوغلندہ «اجتهاد ثوی»

تلفون : استانبول ۸۶۵

نومرو ۱۴۵ — ۱۵ مارت ۱۹۲۲

ملت یولیدر ، حق یولیدر طوتدیغمز یول ،
ای حق یاشا ، ای سهوکیلی ملت ، یاشا وار اول...
یتلریخی احتوا ایدن بر شاه اثر مارشدن صوکره ،
ایلك کلهسی قورقه ! دیه باشلایان بر استقلال مارشنی
دیكله مك بزه پك یوان و پك ذوقسز کلیور ..

بر قاج کون اول (شعرده وطنپرورلك) سرلوحه سیله
اقدامده انتشار ایدن بر مقاله واردی . آندن بر قاج کون
صوکره پیام صباح غزته سنده بو موضوعه دائر بر مقاله
کورولدی . بو مقاله نك مالطه دن عودت ایدن محرری ،
اقدام محررینك فکدرلرینه اعتراض ایدرکن لزومسز یره
بر معتاد ایشی ینه فکرت علیهدارلغنه دوکدرک فکدرتک
اخلاق ، فضیلت ، نور و ایمان طولو یولنه « راه ضلال »
دیپور . بو قدر حقسز بر افترا و بوقدر حقسز بر تجاوز
بلکه دنیا قورولالیدن بری ایشیدیللمشدر ..

ادبیات زمیننده کی تنقیدلرینه بر درجهیه قدر کوز
یومولان بو ادیبك فضیلت و ادیسنده سرد ایده جکی
مطالعهره تحمل ایتمک طوغروسی پك آغیر کلیر ...
بالخاصه بو یولده کی تنقید فکرتنه راجع اولورسه
چونکه بالجمله قارئلر ، کرک فکدرتک ، کرکسه محرر
مقاله نك محکمه فضیلت حضه ورنده کی موقعلری چوق
شکرکه پك ای بیلیورلر ...

سوزمه خاتمه ویرمه دن بر دهاها تکرار ایده یم :
استاد مرحوم تورکلرک قلبنده ابدی بر موقع شان
وشکران قازاندقن صوکره اصیل روحنی علوی ومنزه
اولان قدرت کلیهیه تودیع ایتمشدر . بو کون آرامزده
دکیلدر . قلمی المزه آلدیغمز زمان هیچ اولمازسه
(اذ کروا موتا کم بالخير) خطاب جلیلی تخطر ایده لم ..
اسلام شاعری دیبه معناسز توجیهلر یایقده نسه اسلامیتک
نصایح فضیلتنه وجدان وقولاقلمزی چویره لم و اونوما
یالم که ادبیاتده صنعتله برابر کوزه دیله جک بر شی وارسه
اوده نراهندر . ۱۵ شباط ۱۳۳۸ میرکون

فطین توفیقی

مؤلفی : کوستا ولوبون مترجمی : عبدالله جودت
(لکن نسخه لردن مابعد)

قورقونج رقیبی انکلتربه هجوم ایتمکده ، منابع ثروتی
الده ایتمک ایچین (فرانسه) بی استیلاده (آلمانیا) نك
منفعتی واردی . فقط صناعی ، تجارتی ، بانقہسی لرنده
بولونان (روسیا) یه ، بیر چوق جرمن لرك آلمان مستملکہسی
عد ایتدیکلری بوملکده هجومده کی مقصد یهوده آرانیلیر ،
بوندن نه مقصد اولدینی بیردرلر آکلاشیلاماز . اسباب سربہ
سی بیلنمه نیجه بویله بیر واقعہ یی آکلاماق غیر ممکن در .
(آلمان) لر .. اعلان حرب ایتمه دن اول (فرانسه) لرك
مقاومتی ، (انکلتزه) نك ، (ایتالیا) و (آمریکا) نك
مداخله لری کیی اک اساسلی شیلر مستتنا اولارق ، بیر
چوق شیلری درپیش ایتمشدردی .

ایکیمنجی کتاب

میرانه محاربه لری انا-نمره

بیرنجی مبحث

بوبرک چاریشمه لرك تولر یسقولرجه ایسی
بیر حربك دوغرو دن دوغرو یه سبیلری تالی بیراهمیتہ
مالک در . بیر حربك صورت تکیون وتولدینی کشف ایتمک
ایچین اوزاقدن اوزاغه سبیلرینك ایچنه طالماق لازم در .
تاریخی طولدوران چاریشمارلک نشأتنده عقلی عنصرلر
عمومیتله آز مهم رول اوینارلر .

عقل آنجاق ، بویوک محاصمه لرك حقیقی محرکاری
اولان حمی ، سرّی یاخود معشری قوتلره خادم اولمايه
انحصار ایدر .

جناب مولانا یه

موسقیدر ، شعردر ، عشق الهیدر بوتون
مست ایدن درگاه فیاضکده روح آدمی ؛
اوله روشن راهدر ، راهک که مولانا ! نظر
میر ایدر سرآت آینه کده دور طلمی .

مافظ اسماعیل

اك بويوك اقوام ، از جمله (متحده آمريكا) پره نسيپلر
ايچين محاربه ايدييورلر .

ايكينيچي مبحث

ميرانه محاربه لربلك عناصر يسقولوم بايه سي

تاريخ اقوام ، از جمله اقوامك محاربه لربلك حكايه سندن
تركب ايدر . صلح دورلري سرييع الزوال عوارض اولمش در .

✱

حربلر مادي سسلاحلردن استفاده ايدر . فقط
حقيقي محركرى يسقولوجيائى قوت لردر . هر طوب ،
هر سونكو . محاربلك حسيات و افعاالى اداره ايدن قوتلر
نسيميله محاطدر .

✱

(ناپولهئون) ، (سونت نهان) ده دييور ايدي ، كه
بير ممالككك طالعي بعضى كره « نك بيركون » باغلي اولور .
تاريخ بومطالعهي تأييد ايدر . فقط بو « نك بيركون »
حاضر لاماچ ايچين بير چوق سسنةلرك لازم اولديقى ده
كوستيرر .

✱

رهبر اولاراق بير شيدال اولماديجه ذى قدرت
بيراردويوق در . (روما) نك له ژيونه ر Legionnaire لرنده
«روما» محبتى ، قرون وسطانك رايتر Reitre لرنده و هر دورك
جرمن لرنده غنائم ، شوق و اشتهاى ، (ناپولهئون) ك
عسكر لرنده شان عشق ، انگليز كوكلى عسكر لرنده
دين وظيفه ، زمانى فرانسر لرنده حب وطن [هپ بيرر
راهبر شيدال لردر .]

✱

اردولرك سائق افعاالى قرون و اعصار ايچنده تنوع
وتبدل ايتمشدر . قديم رؤسا طرفندن موقع استفاده به
موضوع سوائق يسقولوجيائيه دن عبارت بولونان اميد
غنائم و خوف مجازات ، بوكون يالكز مدنيتلري ، ابتدائى
سوق طبيعيلري هنوز سيلمه مش اولان عرقلر اوزره رينه
اجراى تاثير ايدر .

✱

اجتماعى رولى ذاتاً يك بويوك بولونان معشرى افعا
Les actions collectives زمانى ميدان محاربه لرنده
غالب بير حكم و تاثيرا كتساب ايتكمده در . مارن Marne
ميدان محاربه سي معشرى بير محاربه در .

✱

حربلرك تولدنده الك فعال حسلر ، ضرور ، حرص ،
عدم اعتماد و كين حسلريدر .

✱

كين حسندن زياده فعال اولان عدم امنيت حسى ، اللى
سنه دن برى (اوروپا) اقوامى آراسنده كي مناسباته حاكم
اولان حس اولمشدر . بو حس (اوروپا) اقوامى ،
افراطى ، حربى ناقابل اجتناب قيلان تسليحاته سوق ايتدى .

✱

تاريخك معظم چاريشمارى ، قليل العدد اسبابه ارجاع
اولونه بيلير : ۱- اسباب بيولوجيائيه : وقتيله رومادنيتى
بيقان « جرمن » استيلالرينه سبيت ورن آجلق الجاآتى
كبي . ۲- اسباب حسيه : حسد ، كين ، طمعكارلى و بالخاصه
حرص كبي . « يوز سنه حربى » و « يدى سنه حربى »
حرص حربلريدر . ۳- اسباب سرييه : مؤمنلره جهانى فتح
ايتمى امر ايدن وعالى قدرتلردن صادر اولدينى مفروض
نفوذ و تاثير Influence لركبي . مسلمان استيلالرينى ،
اهل صليب سفرلرينى ، محاربات دينيه يى ، « اوتوز سنه
محاربه سي » نى و شيمديكى « اوروپا حربى » نى وجوده
كثيرن بو نوع سبب لردر . ۴- اسباب اقتصاديه : رقابت
اقتصاديه يى تحريك ايدن فضله استحصالات صنايعه كبي .

✱

سقوط عسكريه ، بلا قيد و شرط ، بيولوجيائى ، حسى ،
سرى و اقتصادى تاثيراتك اسر و خدمتى آلتنه كيرر .

✱

چوق زماندن برى قورقولان روس استيلاسنه ،
صوكره فرانسرلرك مفروض اخذ انتقام آرزوسنه و نهايت
انكتره نك تهديدكار رقابت اقتصاديه سنه قارشى مدافعه لى
وتدبيرلى بولونماق ضرورتى سبب كوستره ررك آلمان
زمام دارلري حربى محبوب القلوب قيلمائه موفق اولديلر .
روس استيلاسى قورقوسى ، بوتون آلمانلرك حرب فكرينه
متحداً التحاقى تأمين ايدن باشليجه سبب اولدى .

✱

روسيانك آرتق شايان خوف اولمايلاق قادار انحلال
ايتمش اولديغه يالكز آلمان رؤساسى كافى درجه ده
مطلع ايدى .

✱

صرف مادي منافع ايچين اقوامك بويوك بير شدته
دو كوشديكى يك نادر در . بوكونى مخصوصه بولونان

قوت لرك بكدېكرينه معادلېكي ، معادل يورغو نلقلر
وجوده كښون اوزون ومشكوك العاقبه ميدان محاربه لرنده
موفقيت، مطلقاً، مبارزېني خصمندن بير قاچ دقيقه دها
زياده امتداد ايتدېر مهني بيلن جهته عائد اولور .

حرب ميدانه قويدى كه اولدن كورمك و جرأت ايتمك
صفتلري عادي جنراللرده ك زياده اكسيك اولان صفت لردر .

اوجنې مبحث

مى روح و وطنه فكرى

L'âme nationale et l'idée de patrie

بير عرق ك روحي ، مقدراتنك مدير و حاكيدر .
بوروحي ابداع ايتمك ايچين نسلر لازم ؛ بونى غائب
ايتمك ايچين ايسه بعضاً بير قاچ سنه كافي در .

بير جمهورك روح معشريسي ، بير عرق ك روح معشريسي
چوق فرقليدر . بير نچيسي موقت ، ايكي نچيسي دائمي در .

يكي بويوك ملت لر، اوزون بير ماضى حيات مشتركله
عيني منفعتلرك، عيني اعتقادلرك وعيني حياتنك تاثيرلري
آلتندره و حلى بيرلشمير مختلف عرق لرك نچمه لريدلر .
بنيه بسيقولولو حياثي لرينك عدم شباهتي نسبتندره ،
عرق لر عيني شيلردن باشقا باشقا انطباع آيلرلر . مختلف
طرزلرده حس ايدن لر، مختلف طرزلرده فعل و حر كتمده
بولون دوقلرندن عيني بداهت لري آكلمايه قابليت سزدرلر
وبناء عليه بير بيرلريني آكلمازلر . (مابعدى وار)

تصحيح

يكن نسخه اجتهادده كي ضرورى بعض ترتيب سهولتي مع الاعتدال
بروجه زير تصحيح ايدبورز :

(صحت عموميه عائد مساعي) . — مقاله سنده ۲۳ . ۳۰ نچي صفحه نك
بير نچي ستونك صوكدن ايكي نچي سطرندره (تفويض) كله سندن
صوكرا (ايدلش) كله سي علاوه ، وعيني صفحه نك ايكي نچي ستونك
باشي (كوي مكتبيلري يا خود صيحه چاوشلري) طرزنده تصحيح
ايدلك لازمدر .

(دون ويارين) ده . — صوك صفحه ده كي (سكر نچي مبحث) ك
ايكي نچي فقره سنك ايكي نچي سطرندره « مثلاً هيچ كيمسه حربك
دوامي اولدن ۱۰۰ » وعيني صفحه نك ايكي نچي ستونكه تصادف ايدن
دردنچي سطرده « بسيقواوجيا وسوق الجيش وتاريخ معطاتي »
طرزلرنده تصحيح اولوناچقدر .

بير اردونك قوتي بالخاصه شوندن در كه جمهور ايجنده ،
جمهور حالنده بولونان آدام معشري بير خود اديشلك
اكتساب ايتمك اوزره فردى خود انديشلې ضايع ايدر .

اجتماعي حياتده قادر كل اولان سرايت ذهنيه ، عسكر ك
سيرتنده ده اك امين اساسلردن بيريني تمثيل ايدر . سرايت
ذهنيه بير اردونك ارتباطنك ، اتحادينك و صلابتنك
حقيقي خالقيدر .

قارشيسنده ، ضعيف لري اميد سز بير اسارت ايله
تهديد ايدن ، مرحتسز ، يايچي ويقيچي بزدلشن بولونجه
بير ملت ك قدرت مقاومتى عظيم بير مقياسده بويويور . [۱]

بير حربده نه قانون لري ، نه معاهده لري طانيماق ،
مستولي ايچين شبهه سز بير فائده در . فقط بو يولده حر ك
مغلوب لرده بير كن و خصومتلر ترا كني وجوده كتيير ، كه
بونا هيچ بير غالب مقاومت ايدمه ز .

تجربه اثبات ايتش كي در كه يكي سپر حرب لرنده
اردولر يالكنز مدافعه تاثير يله ياواش ياواش آشينيرلر ،
بوسبوتون آشينمه ، انهماني تشكيلى ايدر .

مغلوب ، نوميد اولماز سه بير انهمان هيچ بير شى دكلدر .
هيچ بر قومك (رومالي) لردن زياده انهمانه اوغراما ديني
كل اصابتله نظر دفته عرض اولونمشدر . مع هذا ،
ارادتلرينك ثباتى اوزره ينه استناد ايدن رومالي لرنهايت امرده
دائماً مظفر اوليورلردى . [۲]

حرب ، از جمله ، بير ارادت لمبارزه سي در .

[۱] بو حقيقت بسيقولولو جبايه به (آلمان) لر جاهل چيقدلردى
بوكونده يونانيلر عيني اشكالي دوام ايتدېر يورلر . ع . ج
[۲] بير انهمان دن صوكره بير انگليز قومانداني صوك اوروپا
حربنده ، بلچيقاده دو كوشن اردويه بير خطابه سنده :

L'armée britannique peut perdre une
bataille, mais jamais la dernière

يعني بير « انگليز اردويى بر ميدان محاربه سنى غائب ايدمه بيلر ؛ فقط صوك
ميدان محاربه سنى اصلاً » ديمشدر . انگليزلر ، بيميل بوتمي
E. Boutmy نك ديدكي كبي (روما) نك شعار و رفتار ينه
وارث يكانه قوم اولديني بو صوك جهان حربنده ده كوسترديلر .
الحق مقاومتكار و مقاومت سوز بير عرق در . بو آداملر .